

مدیریت آموزش و پرورش منطقه ۱۴
دبیرستان غیر دولتی پسرانه پیام غدیر
پایانی اول ۹۹-۹۸
تاریخ امتحان: ۹۸/۱۰/۱۸
نام درس: فارسی ۱
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

ساعت شروع امتحان: ۸:۳۰ صبح
تعداد برگ سؤال: ۳ صفحه

نام و نام خانوادگی:
کلاس: دهم
نام دبیر: آقای علیزاده
رشته تحصیلی: علوم انسانی و معارف
شماره:

بارم	ردیف	الف												
۰/۵	۱.	معنای واژه های مشخص شده را با معادل امروزی بنویسید . الف (کیست کند با چو منی همسری) (ب) راست به مانند یکی زلزله												
۰/۷۵	۲.	بیت زیر را بر اساس اجزای جمله در زبان فارسی مرتب کنید . دید یکی بحر خروشنده ای سهمگنی ،نادره جوشنده ای												
۰/۵	۳.	معنای واژه های مشخص شده را بنویسید و تفاوت آنها را ذکر کنید . « کتابی که در او داد سخن آرایی توان داد ابداع کنم »												
۰/۵	۴.	در عبارت زیر چه بخشی از جمله حذف شده است ؟ سپس نوع حذف را بنویسید. «همنشین نیک بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از هم نشین بد»												
۰/۵	۵.	از فعل «داری می روی» موارد زیر را بسازید . الف) امر: ب) ساخت منفی :												
۰/۷۵	۶.	مطابق نمودار زیر گروه اسمی مناسب بسازید. <table><tr><td>هسته</td><td>وابسته</td><td>وابسته</td></tr><tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr><tr><td>اسم</td><td>صفت</td><td>مضاف الیه</td></tr><tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>	هسته	وابسته	وابسته				اسم	صفت	مضاف الیه			
هسته	وابسته	وابسته												
اسم	صفت	مضاف الیه												
۰/۲۵	۷.	تفاوت معنایی فعل «گشت» را در موارد زیر معلوم کنید . الف (گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو گشت ←												
۰/۲۵		ب) بادی که در زمانه بسی شمع ها بگشت ←												
۰/۵	۸.	معنای کلمه «معاش» را در عبارت زیر بنویسید . تعلیم ز ارّه گیر در امر معاش												

ردیف	بارم
	۹. با توجه به بیت « لاله دیدم روی زیبای توام آمد به یاد + شعله دیدم سرکشی های توام آمد به یاد » (الف) نقش ضمیر «م» در کلمه «توام» چیست؟ ← (ب) در مصراع دوم نقش کلمه «شعله» چیست؟ ← (ج) یک ترکیب اضافی معلوم کنید. (د) ساختمان کلمه «سرکشی» چیست؟ ←
	۱۰. در اصطلاح به واژه هایی مثل «مهربان و یادگار» در فارسی معیار چه می گویند؟
	۱۱. معنای کلمات «فضل - حازم - حضيض» را به ترتیب بنویسید.
ب	قلمرو ادبی (۵ نمره)
	۱. با ذکر دلیل سجع و نوع آن را معلوم کنید. (الف) محبت را غایت نیست از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست. (ب) مُلک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع.
	۲. در بیت زیر کلمه مشخص شده پدید آورنده کدام آرایه است؟ چرا؟ گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
	۳. ادبیات عرفانی در حوزه‌ی کدام نوع ادبی قرار می گیرد؟
	۴. با توجه به بیت «بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد» (الف) یک اضافه تشبیهی بیابید و ارکان آن را بنویسید. (ب) در بیت بالا کدام واژه در مفهوم مجازی است؟
	۵. در بیت «بر کن زبن این بنا که باید * از ریشه بنای ظلم برکنند» بنویسد کدام کلمه در مفهوم استعاره به کار رفته است و استعاره از چیست؟
	۶. درباره‌ی «حُسن تعلیل» موجود در بیت زیر توضیحی درست بنویسید. «بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد حاصل بی حاصلی نبود جز شرمندگی»
	۷. عبارت «حرف هایم مثل یک تگه چمن روشن بود» پدید آورنده کدام آرایه ادبی می باشد؟
	۸. بیت بعدی، بیت زیر را بنویسید. دل اگر خدانشناسی همه در رُخ علی بین * به علی شناختم من به خدا قسم خدا را

ردیف	بارم
ج	قلمرو فکری (۸ نمره) الف (معنی ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان بنویسید. ۱- که پیدا کرد آدم از کفی خاک ۲- گفت در این معرکه یکتا منم تاج سر گلبن و صحرا منم ۳- به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی . ۴- عزمت ضامن دوام جهان شد و خون تو امضای راستی است . ۵- چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد * بیداد ظالمان شما نیز بگذرد ۶- حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست * که آشنا سخن آشنا نگه دارد ۷- تدبیر برادران بر خلاف تقدیر رحمان آمد .
	ب) فقط مفاهیم موارد خواسته شده را بنویسید . ۸- مفهوم عبارت «نیکو خو بهتر از نیکو رو» یعنی چه ؟ ۹- در بیت « ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع * این گرگی شبان شما نیز بگذرد » منظور از «رمه» و «گرگی شبان» چیست ؟ ۱۰- عبارت «خونت با خون بهایت حقیقت در یک تراز ایستاد» چه مفهومی دارد ؟ ۱۱- عبارات « اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن » و « گندم نمای جو فروش نباش » هر کدام چه مفهومی دارند؟ ۱۲- مفهوم بیت « گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان * نگاه دار سر رشته تا نگه دارد» را بنویسید . ۱۳- مفهوم عبارت « در آب ، حیات تن ها بود و در قرآن ، حیات دل ها بود» یعنی چه ؟
	۲۰ موفق باشید

